

Zbiór Orzeczeń

Sprawa C-115/11

Format Urządzenia i Montaż Przemysłowe sp. z o.o. przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych

(wniosek o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym złożony przez Sąd Apelacyjny – Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Warszawie)

Zabezpieczenie społeczne — Określenie właściwego ustawodawstwa — Rozporządzenie nr 1408/71 — Artykuł 14 ust. 2 lit. b) — Osoba zwykle zatrudniona na terytorium dwóch lub więcej państw członkowskich — Kolejne umowy o pracę — Pracodawca mający siedzibę w państwie członkowskim zwykłego miejsca pobytu pracownika — Praca najemna wykonywana wyłącznie w innych państwach członkowskich

Streszczenie – Wyrok Trybunału (druga izba) z dnia 4 października 2012 r.

1. *Zabezpieczenie społeczne — Właściwe ustawodawstwo — Artykuł 14 ust. 2 lit. b) rozporządzenia nr 1408/71 — Osoba zwykle zatrudniona na terytorium dwóch lub więcej państw członkowskich — Pojęcie — Osoba zwykle wykonująca pracę tylko w jednym państwie członkowskim w tym samym czasie — Wyłączenie*

(rozporządzenie Rady nr 1408/71, art. 13 ust. 2 lit. a), f), art. 14 ust. 2)

2. *Zabezpieczenie społeczne — Osoba zwykle zatrudniona na terytorium dwóch lub więcej państw członkowskich — Zaświadczenie E 101 — Ustalenie ustawodawstwa mającego zastosowanie — Ciężący na instytucji właściwej obowiązek oparcia swoich ustaleń na faktycznej sytuacji pracownika*

(rozporządzenie Rady nr 1408/71, tytuł II)

1. Artykuł 14 ust. 2 lit. b) rozporządzenia nr 1408/71, w wersji zmienionej i uaktualnionej rozporządzeniem nr 118/97, ze zmianami wprowadzonymi rozporządzeniem nr 1992/2006 należy interpretować w ten sposób, że osoba, która na podstawie kolejnych umów o pracę wskazujących jako miejsce jej świadczenia terytorium kilku państw członkowskich pracuje w rzeczywistości w okresie obowiązywania każdej z tych umów w jednym czasie wyłącznie na terytorium jednego z tych państw, nie może być objęta zakresem pojęcia „osoby zwykle zatrudnionej na terytorium dwóch lub więcej państw członkowskich” w rozumieniu tego przepisu.

W istocie w zakres art. 14 ust. 2 rozporządzenia nr 1408/71 wchodzi ten, kto jest „zwykle” zatrudniony na terytorium dwóch lub więcej państw członkowskich. Wynika stąd, że jeżeli wykonywanie pracy najemnej na terytorium tylko jednego państwa członkowskiego stanowi zwykłą sytuację zainteresowanej osoby, osoba ta nie może wchodzić w zakres omawianego przepisu. W tego rodzaju

okolicznościach może znaleźć zastosowanie zasada wyrażona w art. 13 ust. 2 lit. a) rozporządzenia nr 1408/71, jak również ewentualnie – w okresach przerw między umowami o pracę – zasada wynikająca z art. 13 ust. 2 lit. f).

(por. pkt 39, 40, 50, 52; sentencja)

2. Instytucja wydająca zaświadczenie E 101 ma obowiązek dokonania prawidłowej oceny faktów mających znaczenie dla zastosowania reguł określania właściwego ustawodawstwa z dziedziny zabezpieczenia społecznego w rozumieniu tytułu II rozporządzenia nr 1408/71, w wersji zmienionej i uaktualnionej rozporządzeniem nr 118/97, ze zmianami wprowadzonymi rozporządzeniem nr 1992/2006, a tym samym zagwarantowania, że informacje podane w zaświadczeniu E 101 będą prawdziwe.

Dokonując oceny okoliczności faktycznych dla potrzeb określenia właściwego ustawodawstwa, dana instytucja może wziąć pod uwagę, oprócz brzmienia umowy o pracę, czynniki takie jak sposób, w jaki uprzednio były w praktyce wykonywane podobne umowy tego rodzaju między pracodawcą a pracownikiem, okoliczności zawarcia owych umów lub ogólniej cechy charakterystyczne i metody prowadzenia działalności przez dane przedsiębiorstwo w zakresie, w jakim czynniki te mogą rzucić światło na rzeczywisty charakter rozpatrywanej pracy.

Jeżeli na podstawie innych niż umowa istotnych dla sprawy dowodów okaże się jednak, że sytuacja w zakresie zatrudnienia danego pracownika w rzeczywistości różni się od sytuacji opisanej w jego umowie o pracę, na instytucji właściwej ciąży powinność, bez względu na brzmienie umowy, oparcia swoich ustaleń na faktycznej sytuacji pracownika i w razie potrzeby odmowy wydania zaświadczenia E 101 lub cofnięcia go, jeżeli instytucja właściwa państwa członkowskiego, w którym pracownik najemny świadczy pracę, wyrazi wątpliwości co do prawdziwości faktów będących podstawą wydania zaświadczenia lub co do przestrzegania wymogów z tytułu II rozporządzenia nr 1408/71.

(por. pkt 42, 44–47)